

<i>A tantárgy címe</i> Kvalitatív módszerek A	<i>A tantárgy kódja</i> BBNSZ04301	<i>Oktatott félév</i> 1
<i>A tantárgy típusa</i> Gyakorlat	<i>Óraszám</i> 30	<i>Oktató</i> Dr. Ferencz Magdolna

Tantárgy célja

A kurzus hallgatói megismerik a tudományos vizsgálat céljaira alkalmas interjúkészítési munkafolyamatot.

A félév első harmada az interjúzás módszertani kérdéseiről, a módszer alkalmazását megelőző kutatási lépésekről szól.

A továbbiakban a résztvevők – valós példák és helyzetgyakorlatok - segítségével ismerkednek meg a különböző interjútechnikákkal, a módszerek alkalmazásának gyakorlati összetevőivel.

A hallgatók a félév során elkészítenek és dokumentálnak egy a szakmai és etikai kritériumoknak megfelelő, kutatási célú interjút. A félév utolsó harmadában kerül sor a hallgatói interjúk lebonyolítására, melyet a hanganyag rögzítése, a dokumentáció összeállítása és a tapasztalatok közös megvitatása követ.

Gyakorlatvezető Dr Ferencz Magdolna
Fogadó óra: péntek 16.00 – 17.30 (Ste: 063.)

A tantárgy leírása

Sorszám	Témakör	Óraszám
1.	A kurzus célja, felépítése, követelményei A kvalitatív módszerek általános jellemzői Az interjúzás célja, szerepe és státusa a társadalomtudományi kutatásban	2
2-3.	Az interjúzás típusai Viselkedési orientációk és kérdezési technikák A kérdezői szerep <i>emberi</i> és <i>etikai</i> vonatkozásai A „jó” kérdező nyelvhasználata és nem verbális kommunikációja <i>Gyakorló feladatok, helyzetgyakorlatok</i>	4
4.	Az interjút előkészítő munkafolyamat A sikeres interjúzás technikai feltételei A nem szakszerű interjúkészítés veszélyei	2
5.	<i>Módszerválasztás határideje</i> 1. Dolgoztatás (anyag: kötelező irodalom 3. és 4. tétel) <i>A hallgatók egyéni módszerválasztásának megvitatása</i>	2
6.	<i>Az alany kiválasztásának határideje</i> Az interjú indítása, szereptisztázás Az interjúzó attitűdjeinek, metakommunikációjának szerepe az interjúzásban <i>Gyakorló feladatok, helyzetgyakorlatok</i>	2
7-8.	<i>A kapcsolatfelvétel határideje</i> Az interjúvázlat szerkezete, a kérdések sorrendje <i>A kapcsolatfelvétel tapasztalatainak megvitatása</i>	2
9.	2. Dolgoztatás (anyag: kötelező irodalom 1.,2. és 5. tétel)	2
10.	<i>Az interjúvázlat leadásának határideje</i> Az interjú menetének kézbentartása Témaváltás, „csendek” kezelése A kérdezői hibák típusai A reprodukálhatatlan elemek értéke <i>Helyzetgyakorlatok, közös felkészülés az interjúkra</i>	2

11.	<i>Az interjú elkészítésének határideje</i>	2
	Átírás, az átírás megbízhatósága és érvényessége Az interjú rögzítésének szabályai <i>Az interjúvázlatok megvitatása</i>	
12.-13.	<i>A hanganyag és a dokumentáció leadásának határideje (12. óra)</i> Az interjúkészítés és rögzítés tapasztalatai a szakirodalom	4
14.	A félév összegzése Az egyéni teljesítmények értékelése Jegybeírás	2

Követelmények és értékelés:

A gyakorlat teljesítéséhez elengedhetetlenül szükséges a rendszeres óralátogatás és az óráról-órára történő felkészülés.

Abszolválás feltételei:

- Legfeljebb 3 hiányzás, függetlenül a hiányzás okától és bárminemű igazolástól.
- Házi feladatok hiánytalan végrehajtása határidőkre. A második hiányos vagy késve leadott feladatmegoldás automatikusan az aláírás megtagadását eredményezi.
- Mindkét évközi dolgozat teljesítése a ponthatár ötven (50) százalékát meghaladó, elégséges szinten. Bármely dolgozata 51 százalékosnál gyengébb teljesítménye az aláírás megtagadását vonja maga után.

A kurzust lezáró érdemjegy gyakorlati jegy. A házi feladatok végrehajtásához szükséges segédanyagok az első órán ismertetett elektronikus tárhelyről letölthetők.

Kötelező irodalom:

¹ *Etikai Kódex*. Magyar Szociológiai Társaság által elfogadott a Magyar Tudományos Akadémia Tudományetikai alapelvein és az ISA Etikai Kódexén nyugvó követelmények
http://www.szociologia.hu/tudomanyos_etika/

² Heltai, E. – Tarjányi, J. (1999) *A szociológiai interjú készítése*. Adatfelvétel és módszertan. Tárki, Budapest. <http://www.tarki.hu/adatbank-h/kutjel/html/a509.html>

³ Kvale, S. (2005) *Az interjú. Bevezetés a kvalitatív kutatás interjútechnikáiba*. József Műhely Kiadó, Budapest 6., 7., 8., 9. és 10. fejezet

⁴ Mason, J. (2005) *Kvalitatív kutatás*. József Műhely Kiadó, Budapest 1. és 2. fejezet

⁵ Solt, O. (1998) *Interjúzni muszáj*. In: uő: Méltóságot mindenkinek. Összegyűjtött írások I. Beszélő, Budapest, 1998. 29–48. old. Elektronikusan letölthető:
http://www.szochalo.hu/szochalo/upload/solt_inerjumuszaj.rtf

Ajánlott irodalom:

Bögre, Zs. (2005) *Az élettörténeti módszer a szociológiában*. In: uő: Vallásosság és identitás. Élettörténetek a diktatúrában (1948-1964). Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs 39-47.p.

Bryman, A. (2005) *Kvantitatív és kvalitatív módszerek összekapcsolása*. In: Letenyei, L. (szerk.) *Településkutatás*. L'Harmattan Kiadó, Budapest 371-391.p.

Héra, G. – Ligeti, Gy. (2006) *Módszertan*. A társadalmi jelenségek kutatása. Budapest, Osiris Kiadó, 136-166.

Jahoda, M.-Deutsch, M.- Cook, S. W.(1951) *Research Methods in Social Relations*. The Dryden Press, 463-492.p.

Seidman, I. (2002) *Az interjú, mint kvalitatív kutatási módszer*. Budapest, Műszaki Könyvkiadó, Budapest

Vicsek, L. (2004) *A fókuszcsoporthoz vizsgálat kimenetelét befolyásoló tényezők*. In: Letenyei, L. (szerk.): *Településkutatás*. Szöveggyűjtemény. L'Harmattan Kiadó, Budapest 477-498.p.